

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
15 червня 2022 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №11 від 30.06.2022 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 261 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

5. Communiqu of the Conference of European Ministers Responsible for Higher Education, Leuven and Louvain-la-Neuve, 28-29 April 2009. URL : http://www.ehea.info/Uploads/Declarations/Leuven_Louvain-la-Neuve_Communicu_April_2009.pdf

6. Academic Freedom, University Autonomy and Social Responsibility (1998). URL : https://iauaiu.net/IMG/pdf/academic_freedom_policy_statement.pdf

7. University Autonomy in Europe III: The Scorecard 2017. URL : <https://eua.eu/issues/4:autonomy-and-governance.html#sec-autonomy-scorecard>
Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Areas (ESG). K. : CS Ltd., 2015. 32 p.

8. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Areas (ESG). K. : CS Ltd., 2015. 32 p.

**КАЛЮЖНА Оксана Михайлівна,
ХОДОТ Аліна Олексіївна**

РОЛЬ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Бурхливе зростання інтересу до інформаційних технологій – важлива складова розвитку суспільства на сучасному етапі. Так, зокрема, дистанційна освіта набула актуальності ще наприкінці ХХ ст. Вільний доступ до програмного забезпечення та різних сервісів мережі Інтернет в останнє десятиріччя забезпечив зростання інтересу до інтернаціоналізації й мобільності освіти, знімаючи географічні та часові обмеження набуття знань. Особливого значення набули дистанційні форми під час карантину, пов'язаного з всесвітньою пандемією Covid-19, застосування яких уможливило організацію навчання на засадах мішаної (контактної й дистанційної) форм здобуття студентами освіти завдяки впровадженню в широку практику хмарних технологій.

Хмарні технології (англ. Cloud Technology) – це спосіб віддаленої обробки й зберігання даних у мережі Інтернет [1, с.7]. Зауважимо, що науковці вважають більш важливим не дослівний переклад («cloud» – «хмара»), а більш точне значення – «розсіяний, розподілений». Тож «хмарні технології» по суті є «розподіленими технологіями» [5].

За цією технологією обробка даних здійснюється завдяки комп'ютерним ресурсам, які надаються інтернет-користувачу як онлайн-сервіси. Тобто для роботи програмного забезпечення «хмари» використовуються потужності віддаленого серверу, а користувач має доступ до значної кількості програм (платні програми у цьому випадку є безкоштовними або дешевими), без їх установки. Головною вимогою для використання хмарних технологій є наявність Інтернету. Доступ до «хмари» можна отримати з ПК, ноутбука,

смартфона, планшета та інших пристроїв, незалежно від операційної системи, яку вони використовують. Серед позитивних і важливих аспектів звернемо увагу й на той факт, що інформація зберігається в хмарних сховищах і тому її втрата практично унеможлиблюється. Крім того, дуже зручно, що певну інформацію можуть переглядати і редагувати одночасно декілька користувачами з будь-якої точки земної кулі, з різних пристроїв (зокрема, зі здобувачами вищої освіти з КНР). При цьому всі зміни, внесені одним користувачем, будуть доступні і всім іншим, що надає можливість співпрацювати й спільно створювати певний документ, зокрема – брати участь у міжнародних дослідженнях тощо [6]. Тому хмарні технології найбільшою мірою відповідають потребам вирішення нагальних соціально-економічних, наукових та культурно-освітніх проблем сучасного суспільства. Серед останніх, зокрема, підвищення рівня доступності та якості освіти, взаємозв'язок процесів наукових досліджень і підготовки науково-педагогічних кадрів, удосконалення проектування, формування й забезпечення функціонування відкритого освітньо-наукового середовища в закладах вищої освіти [3].

Визнання значущості впровадження хмарних сервісів в освітній процес вищої школи зумовлює його широке й всебічне вивчення сучасними науковцями. Так, теоретичні аспекти використання мережевих сервісів на основі хмарних технологій досліджуються в працях Ю.В. Бикова, В.В. Шевченко, І. С. Маркус та ін. М.П. Шишкіна вивчає питання формування і розвитку хмарно-орієнтовного освітньо-наукового середовища закладу вищої освіти; питання формування і використання ХОНС (хмаро орієнтованого навчального середовища) на базі Microsoft Office 365 ґрунтовно розглянуто С.Г. Літвіною, проблему проектування ХОНС у навчальному процесі досліджує Т.А. Вакалюк, методичні аспекти застосування хмарних технологій в освітній системі розглядають Р.М. Горбатюк, І.О. Потапчук та ін.

Натомість в галузі музичної освіти питанням методики впровадження хмарних технологій у навчальний процес належна увага не приділяється, що суттєво звужує можливості їх використання як у підготовці вчителів музичного мистецтва, так і в їхній майбутній професійній діяльності.

Визначимо спочатку потенційні можливості застосування хмарних технологій у музично-освітньому процесі. На цей час найбільш вживаною в освітніх закладах є програма Microsoft Teams. Її впровадження надає можливість проводити заняття в режимі відеоконференцій, дозволяє студентам і викладачам використовувати хмарний сервіс для організації документообігу, створення простору для спільної роботи в чатах тощо. Цінним для здобувачів є й можливість вільного ознайомлення з викладеними на платформі організаційно-навчальними та методичними матеріалами, зокрема – з розкладом занять, сесії, залікових вимог, критеріїв оцінювання, з Робочими навчальними програмами, силабусами з усіх навчальних дисциплін, скористатися навчальними електронними посібниками, посиланнями на Інтернет-джерела, глосарієм, електронними словниками музичних термінів тощо.

Доцільним є і використання хмарних технологій з метою активізації самостійної й творчої роботи студентів, забезпечених можливістю, відповідно до завдання викладача, розміщати їх у певний термін на платформі. Це можуть бути, наприклад, індивідуальні навчально-дослідні завдання, як-от: письмовий аналіз музичного твору, його вербальна інтерпретація, або розміщення відеозвіту із записом музично-теоретичних, виконавсько-практичних завдань – самостійно підготовленого твору, поточного варіанту роботи над репертуаром тощо [2]. Цінною є й можливість використання на онлайн-заняттях аудіо-, відео-матеріалів для демонстрації, прослуховування й аналізу музичних творів під час викладання дисциплін музично-теоретичного і музично-історичного циклів, здійснення порівняльного аналізу виконання інструментальних та вокальних творів різними музикантами тощо.

З метою дослідження готовності викладачів музично-педагогічного профілю рішення означених завдань за допомогою використання платформи Microsoft Teams, було проведено опитування. В результаті аналізу отриманих даних було встановлено, що 55,6% з них використовують у процесі підготовки здобувачів до професійної діяльності рекомендований сервіс Microsoft Teams. З них 49% респондентів висловили важливі побажання, пов'язані з необхідністю вдосконалення сервісу. Вони стосувалися різних форм організації освітнього процесу – як колективних форм навчання (дисципліни музично-теоретичного, музично-історичного, методичного циклу), так і вокально-виконавської та інструментально-виконавської підготовки, переважно – в силу низької якості відтворення аудіо та відео-інформації.

Звернемо також увагу на те, що більш якісне звукове забезпечення, надзвичайно важливе для повноцінної професійної підготовки фахівців музичних спеціальностей, у порівнянні з платформою Microsoft Office 365, надає застосування сервісу для відео-конференцій «Zoom», мобільних комунікаційних систем WeChat, Viber, Telehramm, які, за результатами опитування дозволяють більш швидко дистанційно з'єднуватися, спілкуватися, особливо – якщо йдеться про індивідуальні заняття з музично-виконавських дисциплін.

Крім того, маємо враховувати, що здобувачі з КНР, які охоче навчаються в українських музичних закладах, не мають можливості в умовах локдауну дистанційно працювати з платформою Microsoft Office 365, що пояснює необхідність віддавати перевагу в їх навчанні відео-конференціям в сервісі Zoom [4].

Отже, актуальною проблемою було визнано необхідність посилити адаптацію електронних ресурсів до потреб роботи над інформацією в аудіо- та відео-форматах. Адже фахова діяльність учителів музичного мистецтва безпосередньо пов'язана із сприйняттям, трактуванням, оцінюванням музичних феноменів і потребує їх накопичення, систематизації й постійного поновлення й взаємообміну із студентами. Також викладачами визначалась необхідність розроблення спеціальних методик з використання «хмарного» програмного забезпечення з врахуванням специфічних мистецьких завдань, зокрема –

методики створення аудіо-тестів, листів самооцінювання та перехресного оцінювання студентів, використання нотно-графічних програм тощо.

Висновки. Впровадження хмарних технологій в освітній процес стало невід'ємною складовою підготовки вчителів музики до професійної діяльності. Підвищення ефективності її впровадження в музично-освітній процес потребує, по-перше, удосконалення самих платформ, які пропонуються до використання викладачам закладів вищої освіти, з врахуванням специфіки і завдань сучасної музичної педагогіки; по-друге, приділення уваги створенню методичних рекомендацій і пояснень щодо можливих форм і методів навчання, організації самостійної й творчої діяльності здобувачів, використання можливих засобів планування освітнього процесу, оцінювання, самоконтролю й контролю його якості.

Створення методичних матеріалів такого роду буде сприяти опануванню хмарними технологіями викладачів і студентів, а з цим – і підвищенню якості отриманої ними фахової освіти та їх підготовці до успішної діяльності в умовах революційних зрушень у інформаційно-комунікативній сфері сучасного суспільства.

Список використаних джерел:

1. Вакалюк Т.В. (2016). Хмарні технології в освіті. Навчально-методичний посібник для студентів фізико-математичного факультету. Житомир: вид-во ЖДУ, 7.
2. Топорівська Я. (2018). Хмарні технології у навчальній діяльності майбутніх педагогів-музикантів. Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство, №2 (вип. 39). 128-134. Наведено за:
<https://sites.google.com/site/hmarnitehnologiie12345/hmarni-tehnologiie>
3. Шишкіна М. Використання хмарних технологій у підтримуванні освітніх досліджень у просторі відкритої науки. Наведено за: <https://lib.iitta.gov.ua/711710/1/%D0%A8%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf>
4. Microsoft 365 оптимизации производительности глобального клиента для пользователей из Китая. URL: <https://docs.microsoft.com/ru-ru/microsoft-365/enterprise/microsoft-365-networking-china?view=o365-worldwide>.
5. Хмарні технології. URL:
<https://sites.google.com/site/hmarnitehnologiie12345/hmarni-tehnologiie>
6. Хмарні технології: Можливості та недоліки хмарних обчислень. URL: <https://sites.google.com/site/hmarnitekhnolohiyi/mozlivosti-ta-nedoliki-hmarnih-obcislen>

КАЧАЙЛО Ксенія Анатоліївна

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ФРАЗЕЛОГІЗМІВ У ПЕРЕКЛАДАЦЬКІЙ ПРАКТИЦІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ

Компетентнісно орієнтоване навчання майбутніх філологів орієнтоване на формування предметних і спеціальних компетентностей, які окреслюють